

ПРАВОВИЙ СТАТУС ПОСАДОВИХ ОСІБ МИТНИХ ОРГАНІВ

Митна служба України є єдиною національною системою, що складається з митних органів та спеціалізованих митних установ та організацій і виконує широке коло завдань у галузі митної справи. Захист економічних інтересів України значною мірою залежить від належного виконання митниками своїх функцій. Чітке визначення та юридичне закріплення правового статусу посадових осіб митниці має наукове та практичне значення, через недостатнє регулювання його складових (прав, обов'язків, обмежень, гарантій та відповідальності).

Проблеми правового статусу посадових осіб як державних службовців загалом, так і митних органів частково були розглянуті такими вітчизняними вченими як: С.Д. Дубенко, І.Г. Калетнік, В.Т. Комзюк, Н.Р. Нижник, О.В. Петришин. Потрібно зазначити, що питання про правовий статус посадових осіб митної служби України розглядалися вченими фрагментарно. Тому, ми спробуємо більш детальніше розглянути це питання.

Для того, щоб стати митником необхідно відповідати вимогам передбаченим у законодавстві, а саме 1) На службу до митних органів приймаються громадяни України, які досягли 18-річного віку і здатні за своїми діловими та моральними якостями, освітнім рівнем і станом здоров'я виконувати завдання, покладені на ці органи. З прийняттям на службу може бути встановлено випробування відповідно до Закону України «Про державну службу»; 2) Прийняття на службу до митних органів України здійснюється на конкурсній основі, якщо інше не передбачено законом. Порядок проведення конкурсу визначається Кабінетом Міністрів України. Прийняття на службу до митних органів на посади, перебування на яких не пов'язане з проходженням державної служби, здійснюється в порядку, визначеному законодавством України про працю, з урахуванням особливостей, передбачених Митним Кодексом; 3) На службу до митних органів не можуть бути прийняті особи, визнані в установленому порядку недієздатними або обмеженими у дієздатності, особи, які мають судимість за вчинення умисного кримінального правопорушення, а також особи, які протягом року, що передував їх зверненню до митного органу з приводу працевлаштування, притягувалися до адміністративної відповідальності за вчинення корупційних діянь та інших правопорушень, пов'язаних з корупцією; 4) З особами, які призначаються на службу до митних органів на посади державної служби, можуть укладатися контракти про проходження державної служби

відповідно до законодавства про державну службу з урахуванням особливостей, передбачених Митним Кодексом.

Особливості правового статусу митників за законодавством наступні: правовий статус митників виникає у зв'язку із заміщенням державної посади, що є основою для визначення її елементів; посадові особи виконують покладені на них завдання від імені держави; їх діяльність підпорядкована виконанню завдань і має офіційний характер; обов'язково приймають присягу; їм присвоюються спеціальні звання; їх права та обов'язки встановлюються в межах компетенції митних органів. Їх права одночасно є обов'язками, оскільки вони використовуються в інтересах служби, а обов'язки – правами. Законодавчі вимоги митних службовців повинні виконуватися всіма, до кого вони адресовані, як це прямо зазначено у законодавстві. Митники повинні дотримуватися встановлених обмежень з метою забезпечення ефективності службової діяльності. На них поширюється Дисциплінарний статут та Положення про порядок та умови проходження служби в митних органах України та для них передбачені певні соціальні та матеріальні гарантії. Крім того, вони несуть підвищену юридичну відповідальність як за власні дії, так і за дії (бездіяльність) своїх підлеглих.

На сьогодні важливо підвищити правовий статус митників, що дозволить досягти таких соціально значущих результатів: підвищити професіоналізм та продуктивність їх службової діяльності; знизити рівень правопорушень у діяльності посадових осіб, у тому числі тих, що вважаються корумпованими; підвищити авторитет митної служби в очах населення.

Отже, під правовим статусом посадових осіб органів митної служби розуміється система обов'язків, прав, обмежень, гарантій та відповідальності особливої категорії службовців, на яких законодавчими актами покладено здійснення митної справи.